

Eleştirel Pedagoji... Yeniden...

Bir durgunluk... Sonrasında yeniden bir araya gelmeye başladık. Önce birkaç kişi, sonra daha çok. Eleştirel pedagoji için.

Eleştirel pedagoji eşitlikçidir; okuldaki ve toplumdaki sınıfsal, kültürel, toplumsal cinsiyete dayalı her tür eşitsizlik karşısında tavizsizdir.

Eleştirel pedagoji özgürlükçüdür; her türden tahakküm ilişkisinin karşısında, ezilenlerin özgürleşmelerini savunur.

Eleştirel pedagoji hiyerarşik olmayan, karşılıklı sevgiye, saygıya, alçak gönüllülüğe dayanan ilişkiler kurar.

Eleştirel pedagoji, içinde yaşadığımız ekosistemi, kapitalist kâr güdüsünün nesnesi olarak değil insanların, canlı ve cansız tüm varlıkların uyum içinde yaşadıkları bir ortaklaşma alanı olarak görür.

Eleştirel pedagoji dönüştürücüdür; dünyayı değiştirmek için anlamak, var olanın eleştirisiyle yetinmemek, daha iyi bir dünyayı bugünden inşa etmek üzere eylemde bulunur.

Eleştirel pedagoji büyük eleştiri ailesinin bir parçasıdır; eğitim alanındaki pozisyonunun başka alanlardaki eleştirilerle ilişkisini gözden kaçırmaz.

Ekolojik kriz, savaşlar, salgınlar, depremler, zorla yerinden edilmeler, faşizm, komplo teorileri, enflasyon, kadın cinayetleri, işsizlik... Tüm bunlar karşısında

eşitlikçi ve özgürlükçü alternatiflerin görünür olmaması... Görünürdeki seçeneklerin çözümden çok yeni krizler üretmesi... Tarihsel eşitlik ve özgürlük arzumuzun eğitim alanındaki tezahürü olarak eleştirel pedagojinin kuşkusuz, bu kaotik ortamda söyleyecek sözü var. Eski olanın ölmekte olduğu ancak yeni olanın henüz doğmadığı bu dönemde, eşitliğin ve özgürlüğün daha çok ses çıkarması gerektiği bu dönemde, eleştirel pedagojinin sessizce durması beklenemezdi.

*Sıradan sorunlarla
Zehrettik gecemizi
Oysa ne rüzgâr duraksadı
Ne ay bekledi bizi'*

Türkiye'de eleştirel pedagojinin azımsanamayacak birikimine rağmen dergimizin içine düştüğü durgunluk sırasında, dinci ve piyasacı siyasal dönüşüm eğitim alanında yeni bir evreye girdi. Siyasal iktidarın bu süreçte attığı adımlar artık yerleşik hale gelirken, karşısında radikal bir alternatifin var olmaması, sistem içi muhalefetin daha fazla milliyetçilik veya daha nitelikli piyasacılık öneren eğitim fikirlerinin tek seçenek olarak algılanmasına yol açtı.

Bu sırada hepimizin kendi alanlarımızda gösterdiğimiz tekil çabalar belli sorunlara odaklanıyordu fakat ancak bir bütünsellik içinde anlamlı ve zenginleştirici olabilecek bu çalışmalar bir araya gelemediği için dönüştürücü olamadı. Şimdi işte bu yüzden yeniden yola düşüyoruz...

*Biz yeni bir hayatın acemileriyiz
Bütün bildiklerimiz yeniden biçimleniyor
Şiirimiz, aşkımız yenidenⁱⁱ*

Eleştirel Pedagoji Dergisi bugüne kadar yarattığı birikime dayanarak yeniden yola çıkıyor. Her şeyin bizimle başlamadığını bilecek kadar deneyimliyiz. Eleştirel pedagoji, Marx'ın, yüzünü eğitim dünyasına dönmüş yaşlı köstebeğidir. Biz de kazmaya devam ediyoruz. Amacımız yalnızca eleştirel pedagoji ile ilgili yazıları derleyip yayınlamak değil. Öğretmenlerin, öğrencilerin, velilerin, akademisyenlerin ve eğitimle ilgili herkesin özgür ve kolektif kürsüsü olmak niyetindeyiz. Dergimiz okullardan, sınıflardan, kampüslerden, sokaklardan, işyerlerinden yaşam bulsun ve oralara yaşam versin istiyoruz. Bu alanlar sömürünün ve tahakkümün değil eşitliğin ve özgürlüğün mekânları olsun diye.

Şimdi her şey doludizgin ve çoğul...

Bir yayın meclisimiz var. Her şeyi müzakere ettiğimiz, birlikte çalıştığımız, birlikte ürettiğimiz. Ne kadar kolektif, o kadar iyi bizim için. Birbirimizden öğrendiğimiz neşeli bir kültür çemberi burası. Bilenlerin bilmeyenlere öğrettiği değil, bilginin karşılıklı etkileşim içinde çoğaltıldığı bir özgürleşme alanı. Yani bizi okuyanlara diyalog önermekle yetinmiyoruz; Eleştirel Pedagoji Dergisi, kendi içinde de eleştirel pedagoji yapmalı, buna inanıyoruz.

Şimdi her şey kesintisiz ve sürekli bir devrim gibi...

Umutluyuz fakat umudumuz naif bir iyimserlikten kaynaklanmıyor. Kendimize, üretkenliğimize, neşemize, inadımıza, ortaklığımıza, çoğulluğumuza, fikrimize, eleştirel pedagojiye inanıyoruz.

Şimdi eleştirel pedagojiyi kozasından çıkartıyoruz. Hep birlikte!

Şimdi her şey yeniden...ⁱⁱⁱ

ⁱ Nihat Behram

ⁱⁱ Cemal Süreya

ⁱⁱⁱ Murathan Mungan